

MARTTILAN KOULUN OPETUSSUUNNITELMA

Piirustus: Emmi-Ida Kempas ja Anna-Maria Malila

Seinäjäjoki

Marttilan koulun opetussuunnitelman päivitykset:

12/2016 Luku 10: Kaksikielinen opetus

3/2019 Luku 10: Päivitetty taitotasojen arviointitaulukko

12/2020 Luku 1: Päivitetty A1-englannin varhennuksen käytänteet alkamaan 1-luokalta.

Poistettu musiikkiluokkia koskevat linjaukset.

Luku 5 ja 6: Päivitetty arviointia koskevat kohdat 2020 uudistuksen mukaisesti.

Luku 10: Kaksikielinen opetus: Aukikirjattu jo voimassa olevat oppilaspaikat sekä Seinäjoelle muuttavien englanninkielisten oppilaiden mahdollisuus opiskella kaksikielisessä opetuksessa. Valintakokeen tilalla käytetään termiä soveltuvuustesti. Oppilaan siirtämisessä toiseen opetusryhmään hyödynnetään eri oppiaineiden arviointia ja kielen taitotasoa (CEFR). Taitotasojen arvioinnissa noudatetaan Opetushallituksen muokkaamaa taitotasoasteikkoa <http://www02.oph.fi/ops/taitotasoasteikko.pdf>. Todetaan A1-englannin opiskelun varhennettu aikataulu vuoden 2020 linjauksen mukaisesti.

5/2021 Luku 4: Liikkuva koulu/liikunnallistamissuunnitelma

LUKU 1 PAIKALLISEN OPETUSSUUNNITELMAN MERKITYS JA LAADINTA

Marttilan koulun tuntijako

Marttilan koulun tuntijako perustuu valtioneuvoston asetukseen ja maakunnalliseen tuntijakoon. Eteläpohjanmaalla perusopetuksessa panostetaan opetukseen neljä tuntia yli valtioneuvoston asetuksen. Näistä kaksi on alakoulun puolella.

Aine	1	2	3	4	5	6	YHT
Äidinkieli ja kirjallisuus	7	7	5	5	4	4	32
A1 englanti	1	1	2	2	3	2	11
B1 ruotsi						2	2
Matematiikka	3	3	4	4	4	3	21
Ympäristöoppi	2	2	2	2	3	3	14
Uskonto ja elämäkatsomustieto	1	1	1	2	1	1	7
Yhteiskuntaoppi				1	1		2
Historia					1	2	3
<i>Taide- ja taitoaineet</i>							
Musiikki	1	1	1	1	1	1	6
Kuvataide	1	1	2	2	1	1	8
Käsityö	2	2	2	2	2	2	12
Liikunta	2	2	3	2	3	3	15
Valinnaiset aineet (VAL)				1	1	1	3
A2 (ei lasketa kokonaistuntimäärään)				2	2	2	6
TUNTEJA YHTEENSÄ	20	20	22	24	25	25	136

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset on linjattu Marttilan koulussa käytettäväksi 4. luokalla kuvataiteeseen ja 5. ja 6. luokilla liikuntaan (tummempi punainen).

4. luokan kuvataide

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin maakunnallisessa opetussuunnitelmassa seuraavin painotuksin:

Painotettavat tavoitteet:

- T4: Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan.
- T5: Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa.

Painotettavat sisällöt:

- S2: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Opetuksessa käsitellään oppilaiden laajenevaa elinpiiriä kuvataiteen keinoin.

Arviointi sisältyy oppiaineen arviointiin.

Kuva: Van Gogh -jäljitelmät - 5b-luokka 2013-2014

5. ja 6. luokan liikunta

Marttilan koulun viidennen ja kuudennen luokan liikunnan lisätunneilla keskitytään erityisesti oppilaiden yhdessä toimimiseen, myönteisen asenteen kehittymiseen ja kannustavassa ilmapiirissä liikkumiseen. Tarkoituksena on kehittää oppilaan omaa osallisuutta ja vastuuntuntoa sekä mahdollistaa onnistumisen kokemuksia koululiikunnassa.

Painotettavat tavoitteet:

- T8: ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunneilmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen
- T9: ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista

Painotettavat sisällöt:

- S2: Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

Koulun järjestyssäännöt ovat koulun opetussuunnitelman liite 1.

Marttilan koulun yhteistyötahot:

Marttilan koulun vanhempaintoimikunta

Koulun vanhempaintoimikunnan tehtävänä on edistää kodin ja koulun yhteistyötä. Vanhempaintoimikunta tekee tarvittaessa ehdotuksia koulun toimintakulttuurin kehittämiseksi ja osallistuu yhteisten tapahtumien järjestämiseen.

Seinäjoen osittain englanninkielisten luokkien tuki ry SOELTry

Seinäjoen osittain englanninkielisten luokkien tuki ry toimii osittain englanninkielisten luokkien taustaorganisaationa. SOELTry tukee oppilaiden koulunkäyntiä monin tavoin: varainhankinta, tapahtumien järjestäminen, stipendit ja muu oppimateriaalin hankinta: esim. jokaiselle kolmasluokkalaiselle lahjoitetaan sanakirja.

Sydänliitto

Marttilan koulu on Seinäjoen sydänliiton kummikoulu. Sydänliiton jäsenet vierailevat koulullamme kerran vuodessa kertomassa terveellisistä elämäntavoista. <http://sydanliitto.fi/>

Icehearts

Marttilan koulu on mukana Icehearts -toiminnassa. Koulu haluaa olla mukana tässä arvokkaassa työssä ja näin tukea oppilaiden jaksamista niin koulussa kuin kotonakin. <http://www.icehearts.fi/>

Liikkuva koulu

Marttilan koulu on liikkuva koulu. Arkiliikunnan lisäksi painotamme yhteisiä "Marttila hiihtää / laskettelee / urheilee" -tapahtumia, jolloin koko koulu liikkuu yhdessä. <http://www.liikkuvakoulu.fi/>

Plan -järjestö

Marttilan koulu tekee yhteistyötä Plan Suomen kanssa osana globaalikasvatusta. Koulun projekteja on nähtävillä Dreamdo Schools -sivustolla.

<http://gloaalikoulu.plan.fi/>

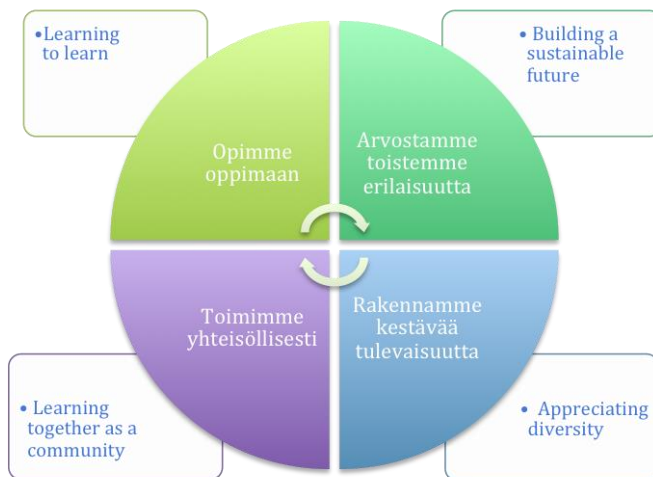
<https://edu.dream.do/en/dreams/school/marttila-osallisina-maailmassa>

LUKU 2 PERUSOPETUS YLEISSIVISTYKSEN PERUSTANA

Marttilan koulun arvot

Marttilan koulun arvopohjaa kartoitettiin opettajien työryhmissä opetussuunnitelman perusteiden ja maakunnallisten arvoteemojen pohjalta. Oppilaita osallistettiin keskustelemalla arvoista ja he tekivät kuvataidetoita aiheesta. Arvotyöskentelyn pohjalta muodostui selkeitä ryhmiä, joista esiin nousivat yhteisöllisyys, erilaisuuden hyväksyminen ja oppimaan oppiminen. Myös kestävä kehitys nousi prosessin aikana merkittäväksi arvoksi. Hyvät tavat ovat Marttilassa keskeisessä osassa koulun toimintakulttuuria ja pohjaavat koulun arvoihin; yhteisöllisyyteen ja erilaisuuden hyväksymiseen.

Vanhempainyhdistys pohti arvoja opetussuunnitelman perusteiden ja maakunnallisen työn valossa. Ajatukset olivat yhdenmukaisia koulun henkilökunnan kanssa ja painottivat lisäksi ilmaisutaidon ja vuorovaikutuksen merkitystä.

Kuvio: Marttilan arvot

Opimme oppimaan

Marttilan koulussa keskitytään perustaitojen ja työtapojen oppimiseen. Oppiminen tapahtuu tavoitteellisesti ja turvallisesti yhdessä myönteisessä ilmapiirissä erilaiset oppijat ja oppimistyylit huomioiden. Rakentavaa mielipiteiden ilmaisemista ja vastaanottamista varten tarvitaan ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja, joiden avulla oppilaiden sosiaaliset taidot kehittyvät.

Koulussamme opitaan monipuolisten työtapojen avulla teknologiaa hyödyntäen. Uudistuvassa yhteiskunnassa tarvitaan laaja-alaista osaamista. Asioita tulee osata soveltaa, yhdistellä ja käyttää monipuolisesti. Marttilan koulun keskeinen sijainti kaupungissa edesauttaa myös erilaisten oppimisympäristöjen tarkoituksenmukaista käyttöä.

Oppimiseen kuuluu ilo onnistumisesta, joka muodostuu oppijan aktiivisesta ja vastuullisesta roolista sekä mahdollisuudesta vaikuttaa omaan työskentelyynsä.

Kuva: Enni Nisula 6b, Emmi-Ida Kempas 5b ja Miisa Muhonen 5b 2014-2015

Arvostamme toistemme erilaisuutta

Marttilan koulussa on monenlaisia ihmisiä. Lapsia, nuoria ja aikuisia toimii yhdessä erikokoisina ja -näköisinä ryhminä monissa erilaisissa tilanteissa koulun arjessa. Fyysisen ja toiminnallisen yhteistyön avulla pyrimme saavuttamaan sosiaalisen ja yhteiskunnallisen integraation. Näin koulumme lapset ja aikuiset suhtautuvat toisiinsa luontevasti.

Marttilan koulussa pyritään yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon. Näillä tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kielestään, vakaumuksestaan, mielipiteestään, tuen tarpeestaan tai terveydentilastaan. Koulussamme edistetään tietoisesti erilaisuuden hyväksymistä ja samalla asenteiden myönteistä kehitystä. Kaikilla koulun toimijoilla on yhdenmukaiset oikeudet ja velvollisuudet sekä myös mahdollisuudet toimia kouluyhteisössämme. Koulumme pyrkii antamaan kaikille oppilaille tasavertaiset mahdollisuudet oppimiseen, itsensä kehittämiseen sekä yhteiskunnan tasavertaiseksi jäseneksi kasvamiseen. Keskeisenä tavoitteena on syrjäytymisen ehkäisy.

Kuva: Koulun väki yhdessä

Toimimme yhteisöllisesti

Yhteisöllisyys ja vastuullisuus ovat keskeisiä arvoja Marttilan koulun työssä. Yhteisöllisyys ulottuu niin kollegoiden sekä oppilaiden arvostukseen kuin luokkarajoja ylittävään yhteistyöhön sekä aikuisten että lasten välillä. Yhdessä tekeminen on tärkeä voimavara. Oppilaita ohjataan vastuullisuuteen ja hyviin tapoihin sekä omalla esimerkillä että osallistavalla opetuksella. Marttilassa koko koulu kasvattaa ja kasvaa yhdessä. Turvallinen arki välittävässä ilmapiirissä on Marttilassa tavoitteena.

Rakennamme kestävää tulevaisuutta

Marttilan koulussa halutaan kasvaa osana yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on turvata tuleville sukupolville hyvät toimintamahdollisuudet tulevaisuudessakin. Ekososiaalisesti sivistynyt ihminen ymmärtää, että on osa luontoa ja toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Piirros: Sohvi Ihamäki 6b 2015-2016

LUKU 3 PERUSOPETUKSEN TEHTÄVÄ JA YLEISET TAVOITTEET

Marttilan koulussa luodaan oppilaille turvallinen ja luottamuksellinen oppimisympäristö, jossa on mahdollista olla oma itsensä. Se mahdollistaa oppimisen ja luovuuden kehittymisen. Marttilassa pyritään luomaan ja ylläpitämään hyvää yhteishenkeä luokissa ja koko koulussa. Tavoitteena on hyvien ryhmätyö- ja vuorovaikutustaitojen omaksuminen: erilaisuuden ja toisten mielipiteiden arvostaminen, toisten kuunteleminen ja toiselle tilan antaminen sekä ongelmatilanteiden selvittäminen asiallisesti ja rakentavasti.

Yrittäjämäinen toimintatapa on oppilaan omaa sisäistä kasvua ja kehittymistä. Sisäinen yritteliäisyys näkyy tavoitteellisena ja vastuullisena toimintana. Tavoitteena on oppia hyvät koululaisen työskentelytaidot: kouluaikojen ja koulun järjestyssääntöjen noudattaminen, läksyistä ja koulutavaroista huolehtiminen, oman työn arvostaminen ja halu menestyä opinnoissa.

Marttilan koulu on aktiivinen ja ulospäin suuntautuva koulu, missä ollaan tietoisesti omatoimisia toimijoita osana yhteiskuntaa. Oppilaan osallisuutta tuetaan monin tavoin: koulun yhteiset aamunavaukset, juhlat, oppilaskunta- ja koulukummitoiminta, teemaviikot ja -päivät, työpajat, luokkien välinen yhteistyö ja oppilaiden integrointi. Opettajan tehtävänä on antaa oppilaalle erilaisia mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa koulun arkisiin asioihin. Näin oppilas kehittää omaa osallisuuttaan ja sitä kautta omistajuuttaan koulun toimintaan.

Marttilan koulussa laaja-alaisen osaamisen seitsemästä alueesta erityisesti kaksi nähdään oppimisen ja kasvun keskiössä:

Ajattelu ja oppimaan oppiminen L1

Oppilaita rohkaistaan luottamaan itseensä ja näkemyksiinsä. Opettajat ohjaavat oppilaita ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Oppilaiden kysymyksille annetaan tilaa ja heitä innostetaan etsimään vastauksia ja kuuntelemaan toistensa näkemyksiä.

Tietoa käytetään itsenäisesti vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Oppilaat ohjataan kriittiseen tiedon hankintaan ja käyttöön. Lisäksi oppilaita annetaan valmiuksia selviytyä tietotulvassa. Oppilaat tekevät pari- ja ryhmätöitä ja käyttävät monipuolisesti nykyteknologiaa avukseen.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu L2

Marttilan koulussa arvostetaan suomalaista kulttuuria ja pidetään huoli siitä, että kulttuuriperinteen tuntemus siirtyy seuraaville sukupolville. Vankka juhlaperinne ilmentää kulttuurista osaamista ja ilmaisua. Suomalaisen kulttuuriperinnön lisäksi opitaan tuntemaan muita kulttuureita ja arvostamaan niiden moninaisuutta, mikä on arkipäivää Marttilan koulussa. Jokaisen koulumme jäsenen omaa kulttuuria, uskontoa ja vakaumusta kunnioitetaan ja vuorovaikutus niiden välillä on luontevaa.

Kuva: Unelmien koulu – 2A-luokka 2015-2016

LUKU 4 YHTENÄISEN PERUSOPETUKSEN TOIMINTAKULTTUURI

Marttilan koulun toimintakulttuuri, oppimisympäristöt ja työtavat

Marttilan koulussa on monenlaisia ihmisiä ja koulun arjessa toimii monenlaisia ryhmiä. Eri luokkien välillä tehdään paljon yhteistyötä integroinnin ja samanaikaisopetuksen muodossa. Integrointia tapahtuu sekä pienluokista yleisopetukseen, että päinvastoin. Yhteistyötä tekevät erityisesti opettajat ja oppilaat, jotka ovat samalla luokka-asteella. Hyvä toimintakulttuuri syntyy luottamuksesta.

Hyvät käytöstavat ja toisen kunnioittava kohtaaminen ovat kouluyhteisön toimintakulttuurin perusasioita. Koulumme aikuiset näyttävät hyvää esimerkkiä ja ohjaavat oppilaita luontevaan, hyvään käytökseen. Koulun kevätjuhlassa jaetaan kannustuspalkintona hymytyttö- ja hymypoika-patsaat niille neljännen luokan päättävälle oppilaille, jotka ovat osoittaneet hyvää toveruutta ja esimerkillistä käytöstä. Erityisopetuksessa hymypatsaiden saajat valitaan 4. – 6. – luokkien oppilaista.

Marttilassa luodaan yhteisöllisyyttä yhteisten juhlien, urheilu- ja kulttuuritapahtumien, käytänteiden, kummiluokkatoiminnan ja pelisääntöjen avulla. Tavallinen arki tukee yhteisöllisyyttä: Marttilassa koko koulu kasvattaa.

Kuvio: Yhteisöllisyys Marttilassa

Yhteisölliset juhlat ja tapahtumat

Marttilan koulun toimintakulttuuriin kuuluu juhlien ja tapahtumien järjestäminen oppilaiden yhteisöllisyyden ja laaja-alaisen oppimisen työvälineenä. Ne ovat myös tärkeä osa Marttilan koulun ja kodin välistä yhteistyötä. Lukuvuoden yhteisistä juhlista ja tapahtumista päätetään lukuvuoden alkaessa ja ne kirjataan koulun vuosisuunnitelmaan. Samassa yhteydessä nimetään vastuuhenkilöt. Juhlista ja tapahtumista tiedotetaan koteihin mm. syksyisin ilmestyvässä koulun tiedotuslehdessä ja koulun nettisivuilla.

Lukuvuosittain järjestettäviä juhlia ovat joulujuhla, itsenäisyysjuhla ja Kalevalan päivän juhla. Osaan juhlista kutsutaan huoltajat mukaan. Lukuvuosi päättyy kevätjuhlaan. Luokat voivat järjestää myös

omia juhliaan. Erilaisissa tapahtumissa hyödynnetään oppilaiden, ohjaajien ja opettajien monialaista osaamista. Yhdessä tekeminen ja vastuun ottaminen kehittää yrittäjämäistä toimintatapaa.

Marttilan koulu osallistuu luokka-asteittain kaupungin Kulttuuripolun vuosittaisiin tapahtumiin. Kulttuuripolku edistää oppilaan tuntemusta erilaisista kulttuurimuodoista ja antaa omakohtaisia elämyksiä ja kokemuksia.

Marttilan koulussa järjestetään tapahtumia, jotka liittyvät liikuntaan ja ulkoiluun. Marttilan koulu on liikkuva koulu ja se näkyy jokapäiväisessä työssä. Koko kouluyhteisöä kannustetaan istumaan vähemmän, oppimaan toiminnallisemmin sekä liikkumaan enemmän koulupäivän aikana. Marttilassa koulupäivä on rakennettu niin, että se mahdollistaa pitkän välitunnin. Aktiivinen koulupäivä antaa sekä malleja, että rohkaisee hyvinvointia ja terveyttä edistävään elämäntapaan.

Aamunavaukset ja seurakunnan tilaisuudet

Päivän työ aloitetaan lyhyellä aamunavauksella. Perjantaisin järjestetään yhteiset aamunavaukset koulun salissa ja kirjastossa. Yhteisissä aamunavauksissa voidaan koulun henkilökunnan ja seurakunnan lisäksi osallistaa myös oppilaita ja vierailijoita. Perjantain salissa järjestettävän päivänavauksen ollessa uskonnollinen, on mahdollisuus osallistua kirjastossa järjestettävään etiikkapainotteiseen päivänavaukseen. Muina päivinä opettaja aloittaa koulupäivän yhteisellä aamunavauksella luokassa.

Marttilan koulun juhlaperinteisiin kuuluu osallistuminen esimerkiksi adventti- ja pääsiäiskirkkoon Lakeuden Ristissä. Seurakunnasta käydään pitämässä enkelikirkko Mikkelinpäivän aikaan. Niille oppilaille, jotka eivät osallistu näihin tilaisuuksiin, järjestetään omaa toimintaa koulun kirjastossa. Marttilan koulussa arvostetaan jokaisen uskonnollista vakaumusta.

Kuva: Pääsiäisaskartelut - 1b-luokka 2014-2015

Osallistava oppilaskunta

Oppilaskunnan hallitus valitaan vuosittain lukuvuodeksi kerrallaan sovittujen eri luokka-asteiden oppilaista. Hallituksen muodostamisessa pyritään siihen, että ikä- ja sukupuolijakauma on tasainen. Oppilaskunnan rooli kouluyhteisössä on osallistava; oppilaskunnan kautta koulun oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa koulun toimintaan.

Oppilaskunnan toimintaan sisältyy ideointia ja erilaisten tapahtumien järjestämistä koulun arkeen. Hallitus voi järjestää esim. yhteisiä tapahtumia sekä koulupäivien aikana että iltoisin, tai se voi vastata

välituntitoiminnasta. Hallitus kerää aika ajoin toiveita koulun toiminnan kehittämisestä kaikilta luokkasteilta.

Oppilaskunta arvioi aktiivisesti omaa toimintaansa. Hallituksen toimintaa pyritään jatkuvasti kehittämään yhteistyössä oppilaiden, koulun henkilökunnan sekä vanhempien kanssa.

Yhteisöllinen kummitoiminta

Kummitoiminta on yhteistyötä koulun isompien ja pienempien oppilaiden välillä. Kummiluokkatoiminnassa jokaiselle ensimmäisen luokan oppilaalle on nimetty oma kummi tai kummeja isompien oppilaiden joukosta. Kummitoiminnalla pyritään lisäämään oppilaiden turvallisuuden tunnetta.

Viidennellä luokalla alkava kummitoiminta mahdollistaa yhteistyön kahdeksi lukuvuodeksi. Kummit voivat esittäytyä tuleville ekaluokkalaisille jo kouluun tutustumispäivänä. Isommille oppilaille kummina toimiminen opettaa vastuunkantoa sekä hyvänä esimerkkinä olemista. Kummitoimintaa voi olla myös muiden luokkien välillä. Parhaimmillaan kummiluokkatoiminta sisältää sekä pienten että isojen oppilaiden tietoista sosiaalisten taitojen harjoittamista.

Vastuullinen kestävä kehitys

Ekososiaalinen sivistys kehittyy oman ympäristön hahmottamisen ja käytännön taitojen harjoittelun kautta laajemmaksi näkemykseksi. Tällöin oppilas ymmärtää, että pienet teot ovat alku koko maapallomme hyvinvoinnille. Marttilan koulussa harjoitellaan kestävästä kehitystä vaihteittain oppilaiden ikätason mukaisesti laaja-alaisen osaamisen periaatteita noudattaen.

Kierrättäminen ja jätteiden / roskien lajittelun opettelu muuttuu luonteviksi tavoiksi ja käytänteiksi harjoittelemalla niitä koulussa. Pidämme koulurakennuksesta ja sen lähiympäristöstä huolta aloittaen oman työpisteen ja luokan siisteydestä huolehtimalla.

Koulumme ruokailutoimikunta pohtii ruokailun kehittämistä yhdessä henkilökunnan ja oppilaskunnan kanssa. Yhteistyössä keittiön henkilökunnan kanssa mietitään toimivia käytäntöjä jäteruoan vähentämiseksi.

Monet käytännön toimenpiteet auttavat oppilasta oppimaan järkevää kuluttamista ja kierrättämistä. Koulun materiaalihankintoihin ja kulutukseen kiinnitetään huomiota yhdessä oppilaiden kanssa. Luokassa kestävä kehitys tehdään näkyväksi kirjoja ja työvälineitä kierrättämällä. Yhteistä omaisuutta arvostetaan ja siitä opetetaan pitämään hyvää huolta. Lisäksi löytötavaroita kierrätetään ja uusiokäytetään.

Koulun toiminnassa ja opetuksessa korostetaan aineettomien tekijöiden merkitystä, kuten esimerkiksi luonnosta ja kulttuuriympäristöstä saatavat elämykset ja kokemukset. Koulun kaupunkiympäristön ja läheisten puistojen ja liikuntapaikkojen hyödyntäminen opetuksessa tukee tätä tarkoitusta.

Marttilan koulussa noudatetaan perusopetuksen kestävä kehityksen ohjelmaa. Sen avulla koulu parastaa omia käytänteitään ja tekee kestävä kehityksen mukaisen toiminnan osaksi arkirutiineja. Kestävä kehitys edistetään globaalikasvatuksen tavoitteiden mukaisesti. Näin Marttilassa rakennetaan yhteisöllisesti oikeudenmukaista ja kestävä tulevaisuutta.

Piirros: Miisa Muhonen 6b 2015-2016

Avarakatseinen globaalikasvatus

Marttilan koulussa toimii valmistavan opetuksen ryhmiä ja kaksikielisen opetuksen luokkia, joissa opiskellaan osittain englannin kielellä. Näiden luokkien lisäksi myös muilla luokilla on sekä oppilaita että henkilökuntaa, jotka tulevat eri kieli- ja kulttuuritaustoista. Kulttuurinen monimuotoisuus näkyy Marttilan toimintakulttuurissa ja esimerkiksi perinteiset juhlat saavat vaikutteita eri kielistä ja kulttuureista. Erilaiset luokat tekevät yhteistyötä ja oppilaita ohjataan heidän vuorovaikutustaitojensa kehittymisessä siten, että erilaisia kulttuuritaustoja arvostetaan. Jokaista oppilasta rohkaistaan kasvamaan ja kehittymään oman identiteettinsä mukaisesti osana oppivaa yhteisöä.

Kielitietoisessa koulussa jokaisen oppilaan kielitaustaa arvostetaan. Marttilassa oppilaiden monikielisyyttä tuodaan esiin arjen toiminnoissa. Eri kielten tuomaa rikkautta korostetaan osana avarakatseista toimintakulttuuria. Jokainen opettaja on kielellinen malli ja kielen opettaja; joko suomen, englannin tai muiden kielten osalta.

Kotikansainvälisyyttä ja oppilaiden myönteisten asenteiden kehittymistä voidaan tukea myös kansainvälisten vierailijoiden sekä verkossa tapahtuvien pienten kansainvälisten projektien avulla.

Marttilan koulu osallistuu muuhun kansainväliseen toimintaan ja erilaisiin globaalikasvatushankkeisiin mahdollisuuksien mukaan. Hankkeita ja yhteistyökumppaneita kuvataan tarkemmin koulun vuosisuunnitelmassa ja niistä tiedotetaan koulun kotisivuilla.

Kuva: Cherry blossom tree - 1b-luokka 2014-2015

Monipuolisten perustaitojen ja -tietojen oppiminen

Marttilan koulussa oppilaille opetetaan elämässä tarvittavia perustaitoja ja -tietoja. Tulevaisuuden osaajat tarvitsevat osaamista, joilla selviytyä erilaisista haasteista, ympäristöistä ja sosiaalisista tilanteista. Jokaisen oppijan tulee ottaa vastuuta omasta osaamisestaan.

Marttilan koulussa TVT-osaamisen painoalueet ovat käytännön työskentelytaidot, tiedonhallintataidot ja medialukutaito. Käytännön työskentelytaitoja ovat mm. tekstinkäsittely, sähköpostin hallinta sekä tietokoneohjelmien peruserätyt. Tiedonhallintataitoja ovat tiedonhaku sekä tietolähteiden arviointi ja tulkinta. Medialukutaidon avulla oppilas oppii suhtautumaan kriittisesti verkosta löytyvään tietoon sekä ottamaan vastuuta omista verkossa julkaistavista tuotoksista.

Työtavat

Marttilan koulussa työtapojen valinnan lähtökohtana ovat opetukselle ja oppimiselle asetetut tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet ja edellytykset. Opetuksen eriyttäminen ohjaa työtapojen valintaa. Tällöin huomioidaan erityisesti oppilaiden väliset yksilölliset ja kehitykselliset erot.

Tavoitteena on käyttää erilaisia ja monimuotoisia työtapoja parhaalla mahdollisella tavalla. Näitä ovat esim. projektityöskentely, yhteistoiminnallinen oppiminen, ilmiöpohjainen oppiminen tai tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntävät työtavat.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Marttilan koulussa jokaisen oppilaan opintoihin sisältyy yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuoden aikana. Monialaisen oppimiskokonaisuuden laajuus vastaa oppilaan viikkotuntimäärää. Marttilan koulussa monialaiset oppimiskokonaisuudet suunnitellaan ja toteutetaan luokka-asteittain.

Suunnittelussa otetaan huomioon

- Marttilan koulun arvot
- yrittäjämäinen toimintatapa
- oppilaiden osallistaminen
- ilmiöpohjaisuus
- laaja-alainen osaaminen
- toiminnallisuus
- yhteisöllisyys
- eheyttäminen
- ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkitys

Monialaisen oppimiskokonaisuuden voi toteuttaa

- teemapäivänä, tapahtumana, kampanjana, opintokäynteinä tai vaikka leirikouluna
- muodostamalla oppimiskokonaisuuden, missä eri oppiaineet tukevat ilmiön / asian kokonaisvaltaista oppimista

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien tavoitteena on eheyttää opetusta ja ylittää oppiainerajoja. Monialainen oppimiskokonaisuus auttaa oppilasta hahmottamaan asioita kokonaisuuksina ja

näkemään eri aineissa opiskeltujen asioiden yhteydet toisiinsa. Oppiminen on oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvaa ja toiminnallista.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien vuosikello:

- kevätlukukaudella seuraavan lukuvuoden monialaisen oppimiskokonaisuuden alustava suunnitelma
- syyslukukauden alussa monialaisten oppimiskokonaisuuksien tarkempi yhteissuunnittelu
- rehtori kirjaa koulun vuosisuunnitelmaan yhteissuunnittelun tuotoksen

Oppilaita osallistetaan monialaisen oppimiskokonaisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Keväällä, kun monialaisia oppimiskokonaisuuksia suunnittelu aloitetaan, oppilaat voivat vaikuttaa ilmiöihin ja asioihin, jotka otetaan monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin sisällöiksi. Opettaja antaa raamin tutkittavalle aiheelle, mutta varsinainen tutkimuskysymys nousee esille oppilaiden havainnosta ja mielenkiinnosta. Syksyllä oppilaiden osallistaminen voi olla työtapojen, tarkempien sisältöjen ja painotusten valitsemista.

Kuva: Unelmien koulu – 2A-luokka 2015-2016

Liikkuva koulu

Marttilan arjen liikunnallisuutta lisää monipuolinen uudistettu piha-alue. Telineradoilla, leikkipihalla, salibandykaukalossa, jalkapalloareenalla ja urheilukentällä toteutetaan eri liikuntalajeja. Sadekatoksessa sijaitsevat pingispöydät innostavat liikkumaan ja pelaamaan päivän mittaan. Piha-alue toimii myös monipuolisena oppimisympäristönä eri oppiaineiden opetuksessa. Välituntilainaus on aktiivisesti toiminnassa ja oppilailla on käytössään hyvä valikoima välineitä liikkumisen aktivoimiseksi. Puolen tunnin mittaisella pitkällä välitunnilla oppilaat myös ehtivät liikkua virikkeellisessä pihassa pidempään.

Marttilan sisätiloja on myös kehitetty monipuolisen liikkumisen edistämiseksi. Esimerkiksi viidakkoluokassa on mahdollista toteuttaa erilaisia liikunnallisia oppitunteja. Kiipeilyseinät, liaanit, voimistelurenkaat ja erilaiset alustat mahdollistavat monipuolisten tehtävien toteuttamisen viidakkomaisessa ympäristössä. Koulun kuntosali on sekä pienille ryhmille että eriyttämiseen käytettävä liikuntatila. Koulun salissa toteutetaan yhteistyössä säännöllisesti telinevoimistelujaksoja, jolloin kaikkien on mahdollista osallistua erilaisten taitojen opetteluun.

Marttilan koulun valinnaisainetarjottimessa on vuosittain monipuolisesti aktiivista liikkumista sisältäviä kursseja, joissa hyödynnetään sekä koulun omia tiloja, että lähialueen tarjoamia mahdollisuuksia. Jouppilanvuoren liikunta-alue tarjoaa kaiken kaikkiaan erinomaiset mahdollisuudet aktiivisen koulupäivän lisäämiseen.

LUKU 5 OPPIMISTA JA HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ KOULUTYÖN JÄRJESTÄMINEN

Oppilaiden kuuleminen, osallisuus ja vastuu omasta toiminnasta

Koulun tehtävä on ohjata oppilas kantamaan vastuuta koulutyöstään. Vastuullinen oppilas tulee ajoissa kouluun ja huolehtii koulutehtävistään. Hän noudattaa yhdessä laadittuja sääntöjä, kunnioittaa oppilastovereitaan ja koulun aikuisia, sekä arvostaa omaa ja toisen työtä.

Koulu tiedottaa luokan ja oppilaan opiskelusta ja edistymisestä. Tieto välittyy vanhempainilloissa, opettajilta tulevin viestein sekä arviointikeskusteluissa. Oppilasarviointia on mahdollista toteuttaa itsearviointein, vertaisarviointein, sekä vuosiluokilla 1. - 4. luokilla arviointikeskusteluissa, joissa on mukana oppilas, huoltaja sekä opettaja.

Tiedonvälitys ei tapahdu pelkästään opettajalta vanhemmille, vaan oppilaita vastuutetaan välittämään itseään koskevaa tietoa kodin ja koulun välillä. Koulussa kannustetaan oppilasta vastuuseen omasta oppimisestaan.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen ja rauhalliseen oppimisympäristöön. Marttilan koulussa on yhteiset järjestyssäännöt. Luokkien säännöt täsmentävät järjestyssääntöjä ja ne laaditaan yhteistyössä oppilaiden kanssa. Oppilaat tietävät seuraamukset sääntöjen rikkomisesta. Kouluarjen tilanteissa oppilaan täytyy kokea tulevaisuutensa kuulluksi. Ristiriitatilanteet selvitetään tuoreeltaan kaikkia osapuolia kuunnellen.

Koulussa järjestetään juhlia ja projekteja, joiden suunnitteluun ja toteutukseen oppilaat osallistuvat. Oppilaskunnassa oppilaat pääsevät vaikuttamaan koulun yhteisen toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.

Yhteisöllinen oppilashuolto (kts luku 8 ja Marttilan koulun oppilashuoltosuunnitelma)

Marttilan koulussa kaikki koulun aikuiset ovat mukana edistämässä yhteisöllistä oppilashuoltoa koulun arjessa; oppilaiden hyvinvointia, terveyttä, vuorovaikutusta ja osallisuutta. Oppilashuolto ottaa huomioon myös opiskeluympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja esteettömyyden (koulurakennus, -tilat ja -välineet, liuskat pyörätuoleille, näkövammaisille teippaukset portaissa).

Kiusaamisen ehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen on laadittu selkeät toimintaohjeet, jotka löytyvät Marttilan koulun turvallisuuskansiosta sekä opettajan selviytymisoppaasta.

Marttilan koulun erityispiirteenä ovat erilaiset ryhmät. Oppilaiden joustavien ryhmittelyjen ja integroinnin vuoksi ehdoton edellytys on, että yhteistyö koulun opettajien kesken on toimivaa ja joustavaa.

Marttilan koulussa huolehditaan oppilaiden ohjauksesta eri siirtymävaiheissa: Koulutulokkaita koskien järjestetään tapaaminen esiopetuksen toimijoiden kanssa säännöllisesti keväisin. Opettajan vaihtuessa oppilaan oppimiseen liittyvät asiat tiedotetaan seuraavalle opettajalle. Alakoulusta yläkouluun siirryttäessä luokanopettaja ja erityisopettaja tapaavat yläkoulun edustajat tiedonsiirtopalaverissa.

Marttilan koulun opettajat osallistuvat luokkiensa kanssa aktiivisesti erilaisiin Seinäjoen kaupungin perusopetukseen liittyviin kyselyihin ja tutkimuksiin. Tulokset käydään läpi opettajakokouksissa. Tutkimustulosten perusteella pyritään parempaan kouluviihtyvyyteen ja hyvinvointiin.

Marttilan koulussa toimii yhteisöllinen oppimisen ja kasvun tuen ryhmä, joka kokoontuu kerran viikossa. Ryhmän tehtävänä on osaltaan huolehtia mm. terveellisyyteen, turvallisuuteen ja oppilaiden hyvinvointiin liittyvistä asioista. Ryhmässä kokoontuvat rehtori, apulaisrehtori, laaja-alainen erityisopettaja (yleisopetus), kouluterveydenhoitaja ja koulukuraattori. Tietyin väliajoin lukukauden aikana kokouksiin osallistuvat myös koululääkäri ja -psykologi. Jokainen Marttilan koulun opettaja käy ainakin kerran lukuvuoden aikana kertomassa yleisesti luokkansa tilanteesta yhteisöllisessä oppimisen ja kasvun tuen ryhmässä. Tästä aiheesta löytyy lisää tietoa Marttilan koulun oppilashuoltosuunnitelmasta.

Kummioppilastoiminta

Kummioppilastoiminta on vakiintunut toimintatapa Marttilan koulussa. Kummeina toimivat viidennen luokan oppilaat, jotka jo neljännen luokan keväällä voivat käydä esittäytymässä tuleville ekaluokkalaisille kouluun tutustumispäivänä. Kummioppilastoiminta on yhteisöllisyyttä lisäävää, vastuunottamista opettavaa ja oppilaita osallistavaa koulun toimintaa.

Hyväksi koettuja käytänteitä kummioppilastoiminnassa:

- Kummioppilas toimii oppaana ensimmäisien koulupäivien aikana mm. välituntitilanteissa, ruokailussa, päivänavauksessa. Näyttää koulun alueen ja tarvittavat tilat.
- Yhteiset lukuhetket, esim. lukuläksyn lukeminen, sadun lukeminen pienemmille jne.
- Yhteiset liikuntatuokiot ja retket; kummit voivat olla apuna luistinten sitomisessa, suksien laittamisessa jalkaan, leikittäjinä, luontoretkillä, matkoilla yleisurheilukentälle jne.
- Pelipäivät, musisointihetket, askartelu yhdessä.
- yhteiset ohjelmanumerot esim. juhliin, päivänavauksiin ja erilaisiin tapahtumiin.

Kuva: Cherry blossom tree – 1b-luokka 2014-2015

Oppilaskuntatoiminta

Oppilaskunnanhallitus toimii linkkinä koulun kaikkien oppilaiden ja aikuisten välillä. Hallituksen toiminnan tavoitteena on esimerkiksi erilaisten tapahtumien avulla luoda kouluun yhteisöllisyyttä sekä me-henkeä. Tavoitteena on saada eri luokka-asteiden oppilaat osallisiksi koulun toiminnasta ja näin luoda yhteenkuulumisen, voimaantumisen sekä onnistumisen tunteita.

Oppilaskunnan hallitus ottaa vastaan ideoita sekä kysyy mielipiteitä koulun toiminnan kehittämiseen muilta oppilailta käsiteltäväksi kokouksissa. Hallitus toimii yhteistyössä koulun aikuisten kanssa toteuttaessaan suunnitelmiaan. Oppilaan kokemus siitä, että hänellä on vaikutusmahdollisuuksia sekä omaan että koulun yhteiseen toimintaan, on tärkeä työrauhan edistäjä.

Oppilaskunnan hallituksella voi olla yhteistyöprojekteja muun muassa vanhempaintoimikunnan sekä -yhdistysten kanssa. Yhteistyötä on mahdollista toteuttaa myös koulun ulkopuolisten tahojen kanssa.

Kodin ja koulun yhteistyön järjestäminen

Kodin ja koulun yhteistyö edistää oppilaan tervettä kasvua ja kehitystä. Yhteistyö mahdollistaa myös oppimiseen ja kasvuun liittyvien haasteiden varhaisen tunnistamisen ja tuen. Hyvin toimiva viestintä on tärkeä osa kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että oppivelvollisuus tulee suoritettua. On tärkeää, että huoltajat osoittavat mielenkiintoa lapsen koulunkäyntiä kohtaan ja asennoituvat siihen myönteisesti. Huoltajilla on aina oikeus tulla kuulluksi omaa lastaan koskevista kysymyksistä.

Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- sekä yksilötasolla. Yhteisötasolla yhteistyö on mm. vanhempainillat, retket ja juhlat. Yksilötasolla yhteistyö painottuu keskusteluihin oppilaan huoltajien kanssa. Tarvittaessa kodin ja koulun yhteistyössä on mukana moniammatillinen asiantuntija- ja yhteistyöryhmäverkosto, esimerkiksi yhteisöllinen oppimisen ja kasvun tuen ryhmä, kouluterveydenhuolto sekä muut asiantuntijat.

Koulun tasolla vanhempia kannustetaan mukaan yhteistyöhön esim. vanhempainyhdistystoiminnan muodossa.

Muu vapaaehtoistoiminta

Koulullamme on laaja yhteistyöverkosto, joka tukee koulua ja sen opetus- ja kasvatustehtävää ja auttaa meitä tarjoamaan oppilaillemme erilaisia palveluita ja kokemuksia. Tällaisia yhteistyökumppaneita ovat esimerkiksi urheiluseurat, kirjasto, kulttuuri- ja museotoimi, nuorisotoimi yms. Myös yksittäiset luokat tekevät yhteistyötä yksityisten henkilöiden ja heidän edustamiensa yhteisöjen kanssa.

Koulumme on monille tuttu rakennus kuorojen, urheiluseurojen yms. kokoontumispaikkana kouluajan ulkopuolella. Koulumme käytetään erilaisten näyttelyiden ja tapahtumien järjestämispaikkana sekä erilaisten tapahtumien majoituspaikkana. Yhteistyö näiden toimijoiden kanssa kuuluu koulun toimintaan.

Kasvatuskeskustelut ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Marttilan koulussa noudatetaan Seinäjoen kaupungin järjestyssääntöjä. Järjestyssäännöt löytyvät koulun nettisivuilta. Mikäli oppilas ei noudata koulun järjestyssääntöjä, käytetään seuraavia kurinpito- ja ojentamistoimia:

1) Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen toimi puuttua, kun oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun sääntöjä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita epäkunnioittavasti.

2) Jälki-istunto

Kasvatuskeskustelu ei aina ojentamistoimena riitä. Silloin oppilaalle voidaan määrätä jälki-istuntoa. Jälki-istunto voidaan antaa myös ilman kasvatuskeskustelua.

Laiminlyötyjä kotitehtäviä voidaan teettää oppilaalla koulupäivän päätyttyä.

3) Luokasta tai muusta opetustilasta poistaminen

Kun oppilaan käyttäytyminen on häiritsevää, hänet voidaan poistaa opetustilanteesta jäljellä olevan oppitunnin ajaksi.

4) Kirjallinen varoitus

Mikäli oppilas häiritsee opetusta tai rikkoo koulun järjestyssääntöjä, voidaan hänelle antaa kirjallinen varoitus rehtorin päätöksellä.

5) Määräaikainen erottaminen

Kun vakava rikkomus tai toistuva sääntöjen rikkominen jatkuu kasvatuskeskustelujen, jälki-istuntojen ja/tai kirjallisen varoituksen jälkeen oppilas voidaan erottaa koulusta määräajaksi.

6) Opetuksen evääminen

Oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen vuoksi, rehtori voi evätä häneltä jäljellä olevan koulupäivän. Kyse on turvaamistoimesta silloin, kun oppilaan itsensä tai muiden henkilöiden turvallisuus on uhattuna.

7) Poisotto-oikeus

Opettajalla tai rehtorilla on oikeus ottaa haltuunsa oppilaalta kielletty esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta/oppimista tai uhkaa turvallisuutta.

8) Tarkastamisoikeus

Opettajalla tai rehtorilla on oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, jos on ilmeistä, että oppilaan hallussa on sellainen kielletty esine tai aine, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta.

Kerhotoiminta

Koulussamme toimii erilaisia oppilaille vapaaehtoisia kerhoja. Kerhotoiminta pyritään pitämään mahdollisimman monipuolisena niin, että se tarjoaisi mielenkiintoista tekemistä mahdollisimman monelle oppilaalle.

Kerhotoiminnan tavoitteet:

- kasvatustyön tukeminen
- sosiaalisten taitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen
- onnistumisen ja osaamisen kokemusten antaminen
- myönteisten harrastusten tukeminen

Koulukirjastotoiminta

Koulun kirjaston tehtävänä on tukea ja kehittää oppilaiden luku- ja tiedonhankintataitoja. Se kannustaa oppilaita omaehtoiseen lukemiseen ja omiin lukuvalintoihin. Toiminta lisää mahdollisuuksia opetuksen eriyttämiseen ja oppilaiden yksilöllisten kiinnostusten mukaiseen työskentelyyn. Koulun kirjaston avulla voidaan tukea kaiken tasoisten lukijoiden lukutaidon kehittymistä sekä myönteistä asennetta lukemista kohtaan.

Seinäjoen kaupunginkirjasto-maakuntakirjasto sijaitsee Marttilan koulun välittömässä läheisyydessä. Se tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet hyödyntää ison kirjaston kaikkia palveluja, esimerkiksi lukemistosarjoja, aineistopaketteja, kirjavinkkausta, kirjasto-esittelyitä, näyttelyitä yms.

Kouluruokailu

Jokaiselle luokalle annetaan oma ruokailuaika ja oppilaat tulevat ruokailuun opettajajohtoisesti. Opettaja valvoo oppilaiden käyttäytymistä ruuan ottamisen ja ruokailun aikana. Oppilaita kannustetaan maistamaan kaikkia tarjolla olevia ruokia.

Ajoittain koulussamme järjestetään terveelliseen ruokakulttuuriin, hyviin ruokailutapoihin sekä ruokalan viihtyisyyteen liittyviä teemapäiviä ja -viikkoja yhdessä koulumme keittiöhenkilökunnan kanssa.

Välituntitoiminta

Välitunnit antavat aikaa ja tilaa sekä ohjatulle että omaehtoiselle toiminnalle. Marttilan koulun oppilaat viettävät välitunnin pääsääntöisesti ulkona koulun piha-alueella valvotusti. Välituntialueelta ei saa poistua ilman opettajan lupaa. Koulussamme vietetään 4 välituntia päivässä, joista ruokailun jälkeinen välitunti on pidempi.

Marttilan koulun välkkärit ovat vanhemmista oppilaista koulutettuja välituntitoiminnan ohjaajia. Välkkärit toimivat yhdessä sovittuina ajankohtina välitunneilla pelien ja leikkien käynnistäjinä ja ohjaajina. Perusajatuksena on innostaa koulun oppilaita liikkumaan sekä tarjota kaikille yhteistä tekemistä välitunneille. Välkkäri-oppilaat ovat välituntitoiminnan pääroolissa sekä suunnittelussa että toteutuksessa. Välkkäreiden koulutuksesta vastaavat välkkäritoimintaa ohjaavat opettajat.

Koulun päivänavaukset

Päivän työ aloitetaan lyhyellä päivänavauksella. Päivänavaus pidetään luokissa koko luokan ollessa koossa. Päivänavaukset järjestetään siten, että ne tukevat oppilaiden oppimiselle, monipuoliselle kehitykselle ja hyvinvoinnille asetettuja tavoitteita.

Perjantaisin Marttilan koulu kokoontuu saliin yhteiseen päivänavaukseen klo 10. Perjantain päivänavaukset tulkitaan viittomakielelle. Yhteinen päivänavaus voi olla sekä uskonnollinen että eettinen. Päivänavauksen ollessa uskonnollinen järjestetään vaihtoehtoinen päivänavaus koulun kirjastossa niille oppilaille, jotka eivät osallistu päivänavaukseen salissa.

Juhlat

Yhteiset tapahtumat ovat osaltaan tukemassa yhteisöllisyyden kokemusta oppilaan terveen kehityksen ja sosiaalisten suhteiden kannalta. Juhlat tuovat näkyväksi koulun kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta.

Merkittävänä tapahtumina ovat olleet esim. joulujuhla, itsenäisyysjuhla, Kalevala-juhla, kevätjuhla. Muita tapahtumia voivat olla esimerkiksi musiikki-, liikunta- ja kulttuuritapahtumat ja konsertit.

Uskonnollisissa tilaisuuksissa huomioitavaa:

Perustuslakivaliokunnan mukaan koulun juhlat tai esim. vierailut kirkoissa eivät ole uskonnollisia tilaisuuksia, edellyttäen, että niissä ei osallistuta jumalanpalvelukseen tai muuhun hartauden harjoittamiseen. Uskonnonvapauslain mukaan oppilaan huoltaja ilmoittaa, jos oppilas ei osallistu enemmistön uskonnon harjoittamiseen.

Kuva: 5b-luokka 2013-2014

Retket, opintokäynnit ja leirikoulut

Retkillä, opintokäynneillä sekä leirikouluissa pyritään hyödyntämään koulun lähiympäristön tarjontaa. Mahdollisuuksien mukaan ne saattavat suuntautua myös kauemmas. Parhaimmillaan koulun ulkopuolelle suuntautuvat retket, opintokäynnit sekä leirikoulut tukevat yhdenvertaisuutta, ryhmäytymistä ja opetuksellisia tarkoituksia. Lisäksi niiden tarjoamat elämykset ehkäisevät syrjäytymistä. Mahdolliset retket ovat yksittäisen ryhmän opettajan harkinnan varaisia.

Oppilaiden huoltajia tulee informoida muun muassa ajankohdasta, paikasta, kulkemisesta, toiminnasta sekä muista retkeä koskevista asioista. Opettaja huolehtii retkiin liittyvistä lupa-asioista yhdessä huoltajien kanssa. Oppilaiden huoltajien yhteinen varainkeruu on yksi keino retkien kustantamiseen. Tällöin tulee muistaa sopia selkeästi vastuuhenkilöt rahankeruulle ja varmistaa, että vastuu tilinhoidosta ja varainkeruusta kuuluu huoltajille.

Koulun ulkopuolelle suuntautuvilla käynneillä korostuvat oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuus ja vastuuasiat. Turvallisuuden ylläpitämiseksi on syytä muistaa, että myös koulun ulkopuolelle suuntautuvilla käynneillä on voimassa Marttilan koulun järjestyssäännöt sekä niitä koskevat käytänteet. Koulun ulkopuolelle suuntautuvista koko päivän kestävästä retkistä on täytettävä rehtorin hyväksymä turvallisuusasiakirja.

Koulumatkat ja kuljetukset

Marttilan oppilaat kulkevat koulumatkat joko kävellen, pyörällä, linja-autoilla tai taksikyydeillä. Koulumme keskeinen sijainti vilkkaasti liikennöidyllä keskusta-alueella edellyttää erityistä varovaisuutta.

Oppilaan kasvaessa tavoitteena on, että oppilas kulkisi mahdollisuuksien mukaan itsenäisesti koulumatkat matkan pituudesta riippuen joko pyörällä/kävellen tai julkisilla kulkuneuvoilla. Oppilaita ohjataan siirtymään bussipysäkeille turvallisesti liikennevalojen kautta ja tarvittaessa yksittäisiä oppilaita voidaan saattaa pysäkille asti. Opettajat tiedottavat huoltajia koulun käytännöistä bussikuljetusten suhteen. Tarkemmat ohjeet koulukuljetusten käytänteistä on kirjattu Sivistyskeskuksen koulukuljetussääntö -ohjeeseen.

Koulun Torikadun puoleisella pihalla on rajattu alue, jonne taksioppilaat tulevat ja lähtevät. Koulunkäynnin ohjaajat valvovat oppilaiden siirtymistä kuljetuksiin. Huoltajia tiedotetaan taksikuljetuksiin liittyvistä koulumme käytänteistä.

Etäopetus

Marttilan koulussa etäopetuksena opetetaan A2-espanjaa, sekä uskonnon niitä osuuksia, jotka ovat katsomuksen mukaisia. Koulunkäynnin ohjaajat toimivat tunneilla vastuuhenkilöinä ja pitävät huolen käytännön asioista ohjaajien ohjeistuksen mukaisesti.

Kuva: Unelmien koulu – 2A-luokka 2015-2016

LUKU 6 OPPIMISEN ARVIOINTI

Lukukausi – ja väliarviointi toteutetaan Marttilan koulussa opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja maakunnallisessa opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin perustuen.

Marttilan koulussa arvioinnilla pyritään ohjaamaan ja kannustamaan oppilaan opiskelua sekä kehittämään oppilaan edellytyksiä itsearviointiin ja vertaisarviointiin. Oppilaan oppimista, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan monipuolisesti erilaisten arviointikäytänteiden avulla.

Oppilaiden ikäkausi ja edellytykset huomioidaan arviointikäytänteissä ja palautteen antamisessa. Oppilas on aktiivinen toimija, jonka uteliaisuutta ja oppimisen iloa tuetaan arvioinnilla. Marttilan koulussa otetaan huomioon erilaiset oppijat ja huolehditaan siitä, ettei edistymisen ja osaamisen osoittamiselle ole esteitä muun muassa seuraavin tavoin:

- Huolehditaan oppilaiden mahdollisesti tarvitsemista apuvälineiden saatavuudesta sekä pyritään järjestämään tarvittavat koulunkäynninohjaajien palvelut tarkoituksenmukaisesti.
- Huomioidaan mahdolliset oppilaan oppimisvaikeudet sekä puutteellinen opetuskielen taito.
- Menetelminä käytössä ovat mm. suulliset kokeet ja kuulustelut kirjallisten rinnalla, vuorovaikutteiset pareittain tai ryhmissä suoritettavat tehtävät ja kokeet, mahdollisuus tehdä koe luokan ulkopuolisessa rauhallisessa tilassa, lisäajan antaminen kokeen suorittamiselle, erikseen muokatut kokeet kunkin oppilaan opiskelun painopistealueet huomioiden.

Arviointi perustuu oppimiselle määriteltuihin tavoitteisiin. Tällöin oppimista tarkastellaan suhteessa tavoitteisiin, eikä arviointi kohdistu oppilaan persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. Monipuoliset työtavat auttavat myös arvioinnin monipuolistamisessa. Oppilaiden itse- ja vertaisarviointitaitoja kehitetään antamalla tilaa oppilaiden omalle pohdinnalle ja kehittymiselle. Itse- ja vertaisarviointi on ohjattua ja opettajan tukemaa.

Eteläpohjalaisen opetussuunnitelman mukaan oppilaan mukana kulkee koko perusopetuksen ajan oma portfolio, johon oppilas kerää omia tuotoksiaan oman valintansa mukaan. Portfolio on oppilaan omaa itsearviointia. Portfolio on sähköinen ja se toteutetaan opetuksen järjestäjän linjauksen mukaisesti. Portfoliota voidaan käyttää arvioinnin tukena.

Arviointikulttuurin kehittäminen opetussuunnitelman hengen mukaiseksi on yksi Marttilan koulun opettajien kehittämiskohde. Oppilaita osallistetaan kehittämään osaltaan Marttilan arviointikulttuuria; heidän ajatuksiaan ja ideoitaan voidaan hyödyntää esim. vertais- ja itsearvioinnin monipuolistamiseksi. Oppilaalla tulee olla opittavan kokonaisuuden tavoitteet selvillä, jotta arviointi onnistuu.

Arviointikeskustelun käytänteet Marttilan koulussa

Väliarviointi toteutetaan vuosiluokilla 1-4 arviointikeskusteluna, johon kutsutaan oppilas ja huoltajat. Arvioinnin toteuttaa luokanopettaja. Hän kertoo muille luokkaa opettaville opettajille arviointikeskustelunsa ajankohdan. Mikäli muilla luokkaa opettavilla opettajilla on yksittäistä oppilasta koskevaa ajankohtaista tärkeää arviointiasiaa, välittävät he tiedon arviointikeskustelun pitäjälle.

Arviointikeskustelun pohjana käytetään perusopetuksen yhtenäistä lomaketta, jonka opettaja kirjaa. Kaikki keskusteluun osallistuneet allekirjoittavat asiakirjan. Asiakirja arkistoidaan opetuksen järjestäjän ohjeiden mukaisesti. Allekirjoitettu arviointilomake annetaan oppilaalle ja huoltajille.

Mikäli huoltaja ei kutsusta huolimatta saavu arviointikeskusteluun, opettaja toteuttaa arviointikeskustelun oppilaan kanssa ja lähettää keskusteluun liittyvän arviointiraportin huoltajalle tiedoksi.

Arviointikeskustelut käydään luokan ja opettajan aikataulun mukaisesti maakunnallisen opetussuunnitelman määäämissä rajoissa: marras-tammikuussa, viikkoon 5 mennessä. Viidennen ja kuudennen luokan väliarviointi toteutetaan samoin periaattein kuin kyseisen vuosiluokan lukuvuosiarviointi. Arviointikeskustelut toteutetaan pääsääntöisesti kodin ja koulun yhteistyöajalla oppituntien ulkopuolella. Vanhempainvartti ja arviointikeskustelu voidaan yhdistää.

Kuva: Arviointikeskustelut, itse- ja vertaisarviointi monipuolisen arvioinnin tukena

LUKU 7 OPPIMISEN JA KOULUNKÄYNNIN TUKI

Koulussa toimii kasvun ja oppimisen tuen ryhmä, jonka kokoonpano vaihtelee tilanteesta ja tarpeesta riippuen. Pedagogiseen tukeen liittyvät asiakirjat käsitellään ko. ryhmässä. Tarvittaessa konsultaatioapuna käytetään asiantuntijoita muista ammattiryhmistä.

Tuen kartoittaminen nivelvaiheissa

Oppilaiden ja oppilasryhmien siirtymä- ja nivelvaiheissa tehdään joustavaa yhteistyötä ja tiedonsiirtoa toimijoiden kesken: Opettajan vaihtuessa huolehditaan siitä, että oppilaan oppimiseen liittyvät ja opetuksen järjestämiseksi tarvittavat asiat tiedotetaan seuraavalle opettajalle.

Tulevan ensimmäisen luokan luokanopettaja, erityisluokanopettaja ja laaja-alainen erityisopettaja tapaavat lukuvuosittain keväällä Marttilan koulun yhteistyöalueen esiopetuksen edustajat. Ja / tai luokanopettaja voi myös jollain muulla haluamallaan tavalla olla yhteydessä varhaiskasvatukseen tulevia ekaluokkalaistaan koskevista asioista. On tärkeää, että esi- ja alkuopetuksen välillä on toimiva tiedonsiirto opetuksen järjestämistä varten. Tulevien ekaluokkalaisten ja uusien oppilaiden tutustuttaminen kouluun ovat jo vakiintuneita nivelvaiheiden toimintatapoja.

Yläkouluun siirryttäessä tapaavat niin ikään luokanopettaja, erityisluokanopettaja ja laaja-alainen erityisopettaja yläkoulun edustajat, ja siirtävät tarpeellista oppilastietoa alakoulusta yläkoulun toimijoille. Koska Seinäjoen Lyseoon siirtyy suurin osa Marttilan 6. -luokkalaisista, Lyseon rehtori järjestää keväisin henkilökohtaisen tapaamisen 6.-luokan luokanopettajan kanssa. Yläkoulun tutustumispäivään kutsutaan tulevat 7.-luokkalaiset vuosittain loppukeväästä.

Luokkamuotoinen erityisopetus

Marttilan koulussa on oppilaita, jotka tarvitsevat koulunkäyntinsä tueksi sellaisia erityisopetuksen luokkajärjestelyjä, joissa opetus tapahtuu pääosin tai kokonaan erityisluokalla.

Erityisen tukeen otetulle oppilaalle laaditaan henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Suunnitelmaa laadittaessa tulee jokaisen oppilaan kohdalla selvittää, missä määrin hän kykenee erityisluokan lisäksi osallistumaan opetukseen yleisopetuksen ryhmässä.

Osa-aikaisen erityisopetus ja tukiluokat Marttilan koulussa

Erityisopetuksen yksi tukimuoto on edelleen osa-aikainen erityisopetus, joka painottuu klinikan kaltaiseen pienryhmäopetukseen ja samanaikaisopetukseen.

Tukiluokkien antama erityisopetus sijoittuu osa-aikaisen ja luokkamuotoisen erityisopetuksen väliin. Kyse ei ole erityisluokasta vaan yleisopetuksen tukiluokasta, jota voidaan käyttää esimerkiksi joustavien opetusjärjestelyjen tukena. Tuki on tarkoitettu koulumme kaikille oppilaille. Painopisteenä on mahdollisimman varhaisen vaiheen tuki.

Tukiluokalla oppilas saa laajempaa ja pysyvämpää tukea koulunkäyntiinsä, mutta pääasiallinen opetusryhmä on yleisopetuksessa. Oppilas on tuen osalta joko tehostetun tai erityisen tuen oppilas. Oppilaalla voi olla oppimisen pulmia tai käyttäytymisen / keskittymisen haasteita. Oppilaalle laaditaan

opiskelun tueksi joko oppimissuunnitelma tai HOJKS. Tukiluokalla opiskelu perustuu systemaattiseen suunnitteluun, jota opettajat ja muu oppilashuoltohenkilöstö tekevät yhdessä. Tukiluokan oppilasryhmän koko määräytyy joustavasti. Tukiluokan opettaja osallistuu oppilaan arviointiin.

Integrointi ja samanaikaisopetus

Marttilan koulussa integrointi on luonteva toimintatapa oppilaiden opetuksen järjestämisessä. Samanaikaisopetus on joustava tapa toteuttaa opettajien yhteistyötä kun näkökulma on oppilaassa ja hänen osaamisessaan. Näin saadaan joustavia opetusryhmiä tarpeen mukaan.

Koulunkäynninohjaajat

Koulumme koulunkäynninohjaajat ovat tärkeä osa koulutyötä niin yksittäisen oppilaan kuin luokan arkityön sujumisen kannalta. Koulunkäynninohjaaja on opettajan työpari ja liikkuu joustavasti eri ryhmissä tarpeiden mukaan.

Yleinen tuki

Yleisen tuen tavoitteena on auttaa oppilasta oppimisessa ja koulunkäynnissä heti, kun tuen tarve huomataan. Pääsääntöisesti yleistä tukea suunnittelee ja toteuttaa lapsen oma opettaja, usein yhteistyössä erityisopettajan sekä mahdollisesti koulunkäynninohjaajan kanssa. Yleisen tuen keinoin pystytään auttamaan niitä lapsia, joilla on tarvetta lievään tai tilapäiseen tukeen.

Yleisen tuen muotoja ovat mm. toimintaohjeiden selkiyttäminen, eriyttäminen, henkilökohtaisen ohjaamisen lisääminen, oppilashuollon tuki, kodin ja koulun yhteistyön lisääminen, tukiopetus ja osanaikainen erityisopetus.

Tehostettu tuki

Mikäli yleisen tuen keinot eivät riitä, oppilaalle annetaan tehostettua tukea. Näin pyritään ehkäisemään oppilaan koulunkäynnin pulmia ja niiden kasautumista. Tehostettu tuki alkaa, kun oppilaan tilanteesta on tehty pedagoginen arvio. Arvion laatii opettaja yhteistyössä erityisopettajan sekä vanhempien kanssa.

Opettaja seuraa tuen riittävyyttä oppilaan oppimisen, kasvun ja kehityksen suhteen. Tarvittaessa kasvun ja oppimisen tuen ryhmä on mukana seurannassa ja riittävien tukitoimien järjestämisessä.

Tehostetun tuen vaiheessa oppiaineiden oppimääriä ei voida yksilöllistää, vaan oppilas opiskelee yleisen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. Mikäli tehostettu tuki ei riitä, tehdään pedagoginen selvitys oppilaan tilanteesta ja siirrytään erityiseen tukeen.

Erityinen tuki

Opettaja laatii pedagogisen selvityksen erityisen tuen tarpeen toteamiseksi. Pedagoginen selvitys käsitellään kasvun ja oppimisen tuen ryhmässä, oppilasta ja hänen huoltajaansa kuullaan, minkä jälkeen erityisopetuksen rehtori tekee erityisen tuen antamista koskevan päätöksen. Erityisen tuen

tehtävänä on tarjota kokonaisvaltaista ja suunnitelmallista tukea niin, että oppilas voi suorittaa oppivelvollisuutensa ja siten mahdollistaa hyvät edellytykset jatko-opintoihin. Erityisen tuen piiriin kuuluvat myös ne oppilaat, joilla on pidennetty oppivelvollisuus. Jokaiselle erityistä tukea saavalle lapselle laaditaan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS).

HOJKS:n laadinnasta ja säännöllisestä päivittämisestä vastaa oppilaan oma opettaja yhteistyössä oppilaan vanhempien kanssa. Tarvittaessa mukana on kasvun ja oppimisen tuen ryhmä sekä muita alan asiantuntijoita. Jos erityinen tuki päätetään lopettaa, tehdään pedagoginen selvitys, joka käsitellään oppimisen ja kasvun työryhmässä. Hallinnollisen päätöksen asiassa tekee erityisopetuksen rehtori.

LUKU 8 OPPILASHUOLTO

Keskeinen osa Marttilan koulun toimintaa on oppilashuolto, jota toteutetaan koulun aikuisten välisen, monialaisen, tiiviin yhteistyön kautta ja yhteistyössä vanhempien kanssa.

Koulun arkipäivän oppilashuollollisessa suunnittelussa ja toiminnassa otetaan huomioon, että koulussa on paljon erilaisia oppijoita ja opetusryhmiä. Marttilan koulussa erityisen tärkeä periaate on luoda hyväksyvä, suvaitseva ja kannustava ilmapiiri ja positiivinen, rauhallinen oppimisympäristö. Varhainen puuttuminen ja ennaltaehkäisevä työ ovat etusijalla oppilashuollossa, minkä vuoksi koululla on suunnitelmalliset erilaisten ongelmatilanteiden käsittelyä varten.

Koulun henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilashuollosta. Muita saatavilla olevia oppilashuollon palveluita ovat mm. kouluterveydenhuollon palvelut sekä psykologi- ja kuraattoripalvelut. Seinäjoen kaupungissa toimii myös oppilashuollon ohjausryhmä.

Tärkeää on huolehtia, että kouluviihtyvyyteen ja –turvallisuuteen vaikuttaviin tekijöihin kiinnitetään huomiota riittävästi. Marttilan koulun tilat ja saatavilla olevat opetus- ja apuvälineet ovat hyvät erilaisia oppimistilanteita ja -tarpeita varten. Koulun sijainti, vilkkaasti liikennöity kaupunkikeskusta, aiheuttaa omat haasteensa. Toisaalta koulun lähiympäristö tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia ulos oppimaan -toimintaan sekä esim. hyviin liikuntamahdollisuuksiin.

Kuva: 2b-luokka 2012-2013

Yhteisöllinen oppilas- ja opiskeluhoitoryhmä

Marttilan koulussa toimii säännöllisesti monialainen oppilas- ja opiskeluhoitoryhmä. Ryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä ja toteuttamisesta. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muu yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Marttilan koulun oppilashuoltosuunnitelmasta löytyy Marttilan koulun oppilashuollon toimintaperiaatteet, vastuualueet sekä aikataulut. Oppilashuoltosuunnitelma päivitetään vuosittain ja samassa yhteydessä arvioidaan sen mahdolliset kehittämistarpeet. Marttilan koulun oppilashuoltosuunnitelma on koulun liite nro 2.

Oppilaita osallistetaan yhteisöllisen oppilashuollon edistämiseen luokittain ja luokka-asteittain esim. erilaisten teemojen ja toimintapäivien sekä oppilaskunnan kautta.

Yksilökohtainen oppilas ja opiskeluhuoltoryhmä

Yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi kootaan asiantuntijaryhmä. Yksilökohtaisen oppilashuoltotyön aloittaminen edellyttää oppilaan tai huoltajan suostumusta.

LUKU 9 KIELEEN JA KULTTUURIIN LIITTYVIÄ ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kieli- ja kulttuuritietoinen koulumme ja kulttuurinen moninaisuus

Marttilan koulussa oppilaiden jokapäiväisessä kohtaamisessa pyritään molemminpuoliseen kulttuurivaihtoon. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien oppilaat osallistetaan kouluyhteisöön. Suomalaisen ja eteläpohjalaisen kulttuurin sekä muiden kulttuurien ominaispiirteitä ja perinteitä opitaan jokapäiväisessä arjessa. Tässä yhteistyössä hyödynnetään eri asiantuntijoita sekä eri yhteistyötahoja.

Opetusjärjestelyt:

Viittomakieliset

Viittomakieli on Marttilan koulussa käytössä oleva kieli. Päivänavaukset ja muut yhteiset tilaisuudet viitotaan aina ja näin kieli on näkyvää kaikille. Tulkkipalveluita käytetään tarvittaessa. Marttilan koulussa viittomakielisen perusopetuksen tavoitteena on vahvistaa oman äidinkielen (viittomakielen) avulla oppilaiden suomen kielen taitoa ja lisätä siten valmiuksia toimia erilaisissa tilanteissa ja ympäristöissä.

Kuurojen liiton asiantuntijuutta voi hyödyntää opetuksen ja kasvatuksen tukemisessa.

Romanit

Romanioppilaiden oman kielen opetusta voi antaa romanikielen opettaja. Marttilan koulussa romanilasten koulunkäynnin tukemisessa painotetaan tiivistä yhteistyötä kotien kanssa. Lisäksi tuetaan suvaitsevaisuuden ja hyvien etnisten suhteiden edistämistä, sekä romanikulttuurin tuntemuksen lisäämistä. Tärkeää on myös edistää kouluyhteisön romanivähemmistön ja valtakulttuurin yhteyksiä.

Lakeuden Romanit ry toimii Etelä-Pohjanmaan alueella romanien etujärjestönä.

Muut monikieliset oppilaat

Oppilaat, jotka tarvitsevat tukea suomen kielessä valmistavan opetuksen jälkeen, jatkavat opiskelua tukiluokassa tai tuettuna yleisopetuksen luokassa.

S2 -opetus

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2) -oppimäärän mukaan opiskelevat ne oppilaat, joiden äidinkieli ei ole suomi tai joiden suomen kielen taito ei ole kaikilla kielen osa-alueilla äidinkielen tasolla. Perusopetuksen maahanmuuttajaoppilailla on oikeus S2-opetukseen. Marttilan koulussa käy S2-opettaja opettamassa oppilaita tarpeen mukaan.

LUKU 10 KAKSIKIELINEN OPETUS

Marttilassa kaksikielinen opetus järjestetään CLIL-opetuksena, jossa kohdekielenä on englanti. Englannin ja koulun opetuskielen välinen tuntijako määräytyy opetettavan sisällön perusteella kuitenkin niin, että englanninkielisen opetuksen määrä on vähintään 25%. Englannin kielen osuus lisääntyy asteittain oppilasryhmän taitotason huomioon ottaen.

Äidinkielen ja kirjallisuuden tunteja voidaan tarvittaessa käyttää englannin opetukseen (kts. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet luku 10). Alkuopetuksen osalta ensimmäisellä luokalla englantia opiskellaan vähintään yksi vuosiviikkotunti ja A1-kielen mukainen englanninopetus aloitetaan jo toisella luokalla kolmannen luokan sijaan.

Oppilaaksi oton periaatteet kaksikieliseen opetukseen

Marttilan koulussa kaksikielistä opetusta järjestetään vuosiluokilla 1-6. Kaikilla Seinäjoen kaupungin peruskoulunsa aloittavilla on mahdollisuus hakeutua Marttilan koulun kaksikieliseen opetukseen. Myöhemmin opiskelupaikka voidaan myöntää Seinäjoelle muuttavalle tai suoraan ulkomailta siirtyvälle oppilaalle, jonka päiväkot-, koulu-, tai kotikieli on ollut englanti. Tämän vuoksi oppilaspaikkoja aloittavalla ensimmäisellä luokalla on 22 ja myöhemmässä vaiheessa 24.

Ensimmäiselle luokalle kaksikieliseen opetukseen ilmoittautuville oppilaille järjestetään soveltuvuustesti. Soveltuvuustestin avulla pyritään kartoittamaan, ettei oppilas joudu liian suurten haasteiden eteen heti koulunkäyntinsä alkaessa. Testi toimii myös apuna oppilasvalinnassa silloin kun hakijoita on enemmän kuin oppilaspaikkoja. Soveltuvuustestin lisäksi kartoitetaan kyselylomakkeiden avulla oppilaan ja hänen perheensä motivaatiota sekä hyödynnetään esikouluopettajien oppilaantuntemusta.

Pedagogisista tai oppilashuollollisista syistä oppilas voi siirtyä tai hänet voidaan siirtää muuhun opetusryhmään. Tämä tapahtuu koulun päätöksellä huoltajien kuulemisen jälkeen. Päätöksessä hyödynnetään eri oppiaineiden arviointia ja kielen taitotasoa (CEFR). Suositeltavinta tämä on ala- ja yläkoulun nivelvaiheessa, mutta on mahdollista missä tahansa vaiheessa perusopetuksen aikana.

Englanninkielisen koti- tai koulutaustan omaavat oppilaat opiskelevat lähtökohtaisesti kaksikielisillä luokilla ja heidän suomen kielen osaamisensa varmistetaan S2-tukitoimin. Kaksikieliseen opetukseen voidaan sijoittaa englanninkielinen oppilas, joka esimerkiksi vanhempien työn vuoksi asuu lyhytaikaisesti Seinäjoella. Mikäli oppilas ei puhu suomea eikä englantia, hänet sijoitetaan valmistavan opetuksen luokalle opiskelemaan suomea ja suomalaista kulttuuria.

Arvopohja

Opimme oppimaan - Learning to learn

Kaksikielisillä luokilla oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toiminnallisuutta korostaen. Tavoitteena on suullisen ilmaisun kehittäminen yhteistoiminallisesti. Oppilaan vastuun ottaminen omasta oppimisestaan korostuu, koska oppisisältöjä opiskellaan sekä englanniksi että suomeksi. Kokonaisuuksien hahmottaminen eri tietolähteistä korostuu. Tietotekninen osaaminen on erityisen tärkeää, sillä opetuksessa käytetään paljon sähköistä englanninkielistä opetusmateriaalia.

Toimimme yhteisöllisesti - Learning together as a community

Kaksikieliset luokat järjestävät paljon yhteisöllisiä tapahtumia ja juhlia. Luokilla on oma vanhempainyhdistys, jolla on aktiivinen rooli näissä tapahtumissa. Kotien aktiivinen rooli näkyy myös yksittäisten luokkien toiminnassa. Marttilan kaksikieliset luokat verkostoituvat monipuolisesti myös ympäröivän yhteiskunnan kanssa.

Kaksikielisessä opetuksessa korostuu eheä opinpolku ja jatkumo eri kouluasteiden välillä. Marttilan ja Lyseon opettajat tekevät yhteistyötä kaksikielisen opetuksen yhtenäistämiseksi.

Arvostamme toistemme erilaisuutta - Appreciating diversity

Kulttuurinen vuorovaikutus on luonteva osa kaksikielisten luokkien toimintaa. Luokilla toimii erilaisista kulttuuritaustoista tulevia oppilaita ja henkilökuntaa. Lukuvuoden aikana luokissa käy myös paljon kansainvälisiä vierailijoita ja harjoittelijoita. Tarvittaessa yhteistyö valmistavan opetuksen kanssa tukee oppilaan kielellistä sopeutumista. Mahdollisuuksien mukaan kaksikieliset luokat tekevät yhteistyötä erilaisten Marttilan koulun luokkien kanssa.

Rakennamme kestävää tulevaisuutta - Building a sustainable future

Kestävää kehitystä tuetaan yhdessä globaalikasvatuksen tavoitteiden mukaisesti rakentaen yhdessä oikeudenmukaista ja kestävää tulevaisuutta.

Piirros: Matilda Ihamäki 6b-luokka 2015-2016

Maakunnalliset painotukset osallisuus ja yrittäjämäinen toimintatapa näkyvät Marttilan kaksikielisillä luokilla erityisesti yhdessä vanhempaintoimikunnan kanssa järjestettävissä aktiviteeteissa, projekteissa ja tapahtumissa.

Oppiaineiden arviointi toteutetaan perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti. A1-englannissa oppilaan arviointi tapahtuu yleisten A1-kielen tavoitteiden mukaisesti varhennetulla aikataululla, koska A1-kielen opiskelu aloitetaan toisella luokalla kolmannen luokan oppisisältöjen mukaisesti. Esimerkiksi kolmannen luokan oppilas saa arvosanan neljännen luokan oppisisältöjen mukaisesti.

Taitotasavoitteet

- kuullun ymmärtäminen
- puhuminen
- luetun ymmärtäminen (4. ja 6. luokalla)
- kirjoittaminen (4. ja 6. luokalla)

2. vuosiluokka: A1
4. vuosiluokka: A2
6. vuosiluokka: A2 - B1

Kuva: What is CLIL? Marttilan koulun 6b-luokan oppilaiden ajatuksia kaksikielisestä opetuksesta 2015-2016.

OPETUKSEN TAVOITTEET JA SISÄLLÖT

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt noudattavat perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Lisäksi kaksikielisessä opetuksessa oppilas:

- oppii opetussuunnitelman sisältöjä sekä suomen että englannin kielellä
- tutustuu englantia puhuvien maiden kulttuureihin
- oppii kommunikoidaan niin, että omaa valmiudet selviytyä luontevasti arkipäivän tilanteista englannin kielellä
- suhtautuu myönteisesti ja ennakkoluulottomasti vieraisiin kieliin ja kulttuureihin
- kasvaa kansainvälisyyteen
- saavuttaa hyvät valmiudet eri oppiaineiden opiskeluun englannin kielellä

Seuraavassa on kirjattuna ne oppiaineiden sisältöalueet, jotka Marttilan koulun kaksikielisessä opetuksessa opiskellaan englanniksi. Myös muita sisältöalueita voidaan käsitellä englanniksi opetusryhmän taitotason mukaan.

SCIENCE

Grade 1

S1

- human body parts

S2

- Everyday communication (greetings, polite phrases)

S3

- Seasons
- Simple nature vocabulary (e.g. weather)

S4-S5

- Parts of the plant
- What do plants need to grow?

Grade 2

S1

- Naming feelings and expressing basic emotions

S2

- Liikenneturvallisuuteen liittyvät asiat käsitellään suomeksi.

S3

- Compass points
- Map symbols

S4

- Describing phenomena (adjectives, opposites)

S5

- Harvest
- Simple model of water cycle

S6

- Recycling
- Saving energy

Piirros: Sohvi Ihamäki 6b-luokka 2015-2016

Grade 3

S1

- Expressing emotions

S2

- Traffic vocabulary

S3

- Telling about one's home region.

S4

- Weather
- Nature through different seasons (e.g. the most common Finnish animals and plants)

S5-S6

- The three states of water (solid, liquid, gas)
- Water cycle and saving water

Grade 4

S1

- Health
- Illnesses and expressing them (e.g. I have a headache.)

S2

- Basic concepts concerning circuits
- Sähköturvallisuuden liittyvät asiat käsitellään suomeksi.

S3

- Nordic countries (basic concepts, e.g. population, currency, border, neighbouring countries)

S5-S6

- Local food production (e.g. farming, farm animals)

Grade 5

S1 (käsitellään myös suomeksi)

- Reproductive organs
- Puberty (gender specific)

S2

- Paloturvallisuuden liittyvät asiat käsitellään suomeksi.

S3

- Europe
- Continents

S4

- Some aspects of a flora portfolio (kasvio)
- Photosynthesis

S5

- Solar system (e.g. planets)
- Earth layers
- Food chain

S6

- Omaan kulttuuriperintöön tutustuminen ensisijaisesti suomeksi.

Grade 6

S1

- Expressing opinions and ideas

S2

- First aid skills
- Toiminen ensiapu- ja vaaratilanteissa käsitellään myös suomeksi.

S3

- Cultural diversity
- Global understanding
- World news

S4-S6

- Sustainable development (e.g. forestry, global warming, climate change)

ENGLISH

Grade 1

Piirros: Susan Sadeharju 6b-luokka 2015-2016

- Games, plays, drama, songs, rhymes
- Getting to know written English
- Emphasis on listening comprehension
- English book for early learners

Grades 2-5

- Follow regional curriculum in an advanced schedule

Grade 6

- The subject matter consists of regional seventh grade curriculum
- Emphasis on developing skills of written English

SOCIAL STUDIES

The primary language of instruction in social studies is Finnish.

HISTORY

Finnish history is mainly studied in Finnish.

Grade 5

S1 Prehistoric era and the birth of civilisation

- Hunter gatherers

- Agricultural development
- Development of civilisation

S2 Ancient era

- Beginning of democracy in ancient Greece
- The Roman society

S3 Middle Ages (Medieval Times)

- Medieval worldview
- Similarities and differences of Eastern and Western cultures and their effects on different groups of people

S4 Modern Era

- Getting to know changes in science, art, and people's beliefs

RELIGIOUS EDUCATION

The basis of religious education is the regional model.

Grade 1

- Family words
- Christmas and Easter vocabulary

Grade 2

- Emotion vocabulary
- Christian life cycle celebrations

Grade 3

- The primary language of instruction is Finnish.

Grade 4

- Bible stories
- Different members of a congregation

Grade 5

- Different cultures: traditions, celebrations, habits and symbols
- The Origins of Christianity

- Early Christianity
- Reformation

Grade 6

- Different religions (Judaism, Christianity, Islam)
- Irreligion
- Diversity of Christianity

MATHEMATICS

Contents in mathematics are always covered in Finnish as well. Using English as a means of education cannot hinder the development of mathematical thinking skills. On mathematics lessons the use of English is closely linked to concrete topics and active learning. The primary source of terminology is the following list compiled by the board of education.
http://www.edu.fi/download/121735_suomi_englanti_matematiikka.pdf

On lower grades (1-4) the emphasis is on practical terminology whereas on higher grades (5-6) English is also a tool of cognition and problem solving.

Grade 1

- Numbers 0-20
- Introducing basic addition and subtraction terminology 0-20 (add, subtract, plus, minus, equals)
- Telling the time: full hours

Grade 2

- Numbers 0-100
- Basic addition and subtraction sentence 0-100
- Comparison (less than, as great as)
- Telling the time: half hours, quarter past/to
- Basic multiplication terminology and sentence (e.g. multiplication tables/times tables, 2 times 4 equals 8)
- Basic shapes

Grade 3

- Basic division terminology and expression (8 divided by 4 equals 2)
- Basic fractions
- Basic geometrical terminology (shapes)
- Most common units of measurement

Grade 4

- More geometrical terminology (shapes)
- Coordinate system
- Introduction to angles

Grade 5

- Broadening the theme of angles further (e.g. degree)
- Reduction
- Percentages
- Area and perimeter
- Introduction to diagrams

Grade 6

- Expanding
- Concept of volume
- Presenting information in diagrams
- Problem solving

ART

Grades 1-2

- Color theory: Names of the colors
- Naming basic techniques: e.g. painting, drawing, printing, modeling
- Naming basic materials: e.g. watercolors, crayons, color pencils, modeling clay, recycled materials

Grades 3-6

- Color theory: Color shades, warm and cold colors
- Naming more advanced techniques: e.g. pointillism, graphics, editing digital photos, carving
- Naming more advanced materials: e.g. clay, coal
- Interpreting art and different kinds of pictures
- Observing and presenting local architecture

MUSIC

Grades 1-2

- Traditional English children's songs and rhymes
- Basic vocabulary in music: e.g. song, melody, rhythm
- Names of the instruments that are used

Grades 3-6

- English pop songs
- Instrument names in an orchestra and a band
- Music styles and eras, possibly using digital devices to create a presentation
- Encouraging pupils to express feelings or ideas derived from music

PHYSICAL EDUCATION (P.E.)

There are some significant characteristics of bilingual education in P.E. The emphasis is on learning by doing. The primary aim of using English as an instructional language in P.E. is to develop student's listening comprehension. The focus is especially on making conclusions and acting according to instructions.

The amount and level of English increases by grade. The goal of physical education in school is to motivate and create a positive attitude towards sports. Using English as a means of education should not be in the way of achieving this goal. The student's proficiency in English does not affect the evaluation of P.E.

If possible, English speaking countries' cultural specific sports and games can be introduced on P.E. lessons.

Issues concerning safety are always discussed in Finnish.

Grades 1-2

- Simple instructions (e.g. left, right, body parts, simple actions)
- Basic sports and equipment vocabulary
- Motivational feedback

Grades 3-4

- Instructions and rules
- Naming sports, equipment and techniques
- Motivational feedback

Grades 5-6

- Advanced instructional vocabulary and rules (e.g. techniques)
- Naming sports, equipment and techniques
- Instructional feedback (e.g. correcting faulty performance)

CRAFTS

Grades 1-2

On crafts lessons, pupils' listening comprehension and reactions to English instructions become clearly visible. Simultaneously, pupil output should be encouraged. Hence, craft lessons provide a good opportunity to support pupils' language learning. However, to make the most out of these learning situations, several adults are required. Co-teaching is a good method to increase the time used on language learning, e.g. teaching grades 1 and 2 together.

- Simple instructions: e.g. cut, glue, sew, stitch, tie, hammer
- Naming basic materials: e.g. felt, fabric, thread, wool, wood
- Naming basic techniques: e.g. sewing, felting, crocheting

Grades 3-6

The following list contains the basic terminology the students need to acquire in English during grades 3-6.

Grades 3 and 4

- Seam allowance
- Patterns
- Ironing
- Sewing machine (suoraommel = straight, siksakommel = zig zag, puolaaminen = winding a bobbin, päättely = ending a stitch)
- Seam and hem
- Button
- Crocheting (single crochet stitch)
- Knitting (silmukoiden luominen = casting on, oikea silmukka = knit stitch, edestakaisneule = garter stitch)
- Using a try square
- Sawing
- Hammering
- Sanding
- Different joints
- Drilling
- Varnishing or painting

Grades 5 and 6

- Measuring
- Knitting (oikea silmukka = the knit stitch, nurja silmukka = the purl stitch, suljettu neule = knitting in the round on double-pointed needles, sileä neule = stocking stitch)
- Soldering
- Working with electronics
- Types of joints
- Working with metal

LUKU 12 VALINNAISUUS PERUSOPETUKSESSA

Valinnaisuus Marttilan koulussa

Marttilan koulussa taide- ja taitoaineiden valinnaiset on sidottu käytettäväksi 4. luokalla kuvataiteeseen ja 5. ja 6. luokilla liikuntaan:

4. luokan kuvataide

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet ja sisällöt ovat samat kuin eteläpohjalaisessa opetussuunnitelmassa seuraavin painotuksin:

Painotettavat tavoitteet:

- T4: Ohjata oppilasta käyttämään monipuolisesti erilaisia materiaaleja, tekniikoita ja ilmaisun keinoja sekä harjaannuttamaan kuvan tekemisen taitojaan.
- T5: Ohjata oppilasta tavoitteelliseen kuvallisten taitojen kehittämiseen yksin ja yhteistyössä muiden kanssa.

Painotettavat sisällöt:

S2: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Opetuksessa käsitellään oppilaiden laajenevaa elinpiiriä kuvataiteen keinoin.

Arviointi sisältyy oppiaineen arviointiin.

Kuva: 2b-luokka 2012-2013

5. ja 6. luokan liikunta

Marttilan koulun viidennen ja kuudennen luokan liikunnan lisätunneilla keskitytään erityisesti oppilaiden yhdessä toimimiseen, myönteisen asenteen kehittymiseen ja kannustavassa ilmapiirissä liikkumiseen. Tarkoituksena on kehittää oppilaan omaa osallisuutta ja vastuuntuntoa sekä mahdollistaa onnistumisen kokemuksia.

Painotettavat tavoitteet:

- T8: ohjata oppilasta työskentelemään kaikkien kanssa sekä säätelemään toimintaansa ja tunnelmaisuaan liikuntatilanteissa toiset huomioon ottaen
- T9: ohjata oppilasta toimimaan reilun pelin periaatteella sekä kantamaan vastuuta yhteisistä oppimistilanteista

Kuva: 2b-luokka 2015-2016

Painotettavat sisällöt:

- S2: Sosiaalinen toimintakyky

Opetukseen valitaan myönteistä yhteisöllisyyttä lisääviä pari- ja ryhmätehtäviä, leikkejä, harjoituksia ja pelejä, joissa opitaan ottamaan toiset huomioon ja auttamaan muita sekä tehtäviä, joissa opitaan vastuun ottamista omasta toiminnasta, yhteisistä asioista ja säännöistä.

Arviointi sisältyy oppiaineen arviointiin.

Kuva: 2b-luokka 2015-2016

Valinnaiset aineet (VAL) ovat oppilaiden todellista valintaa vuosiluokilla 4, 5 ja 6. Valinnaiset oppikokonaisuudet ovat Marttilan koulussa lukukauden mittaisia. Näin oppilaalle saadaan kaksi erilaista valinnaiskokonaisuutta lukuvuoden aikana. Valinnaisten aineiden tunti on ns. "palkkitunti", jolloin 4. 5. ja 6. luokkien oppilaat jakaantuvat ryhmiiin luokkatasoista riippumatta.

Valinnaiset aineet (VAL) suunnitellaan joustavasti koulun vahvuuksien ja resurssien mukaan; tällöin opettajat saavat tuoda tähän mukaan omaa erityisosaamista. Ainakin yhden tarjotun valinnaisen aineen tulee tukea yrittäjämäistä toimintatapaa.

Valinnaisaineen luonne voi vaikuttaa siihen, miten valinnainen aine aikataulullisesti toteutetaan; esim. kaksoistuntina lukujärjestyksen niin salliessa.

Marttilan koulun valinnaisista aineista tehdään lukuvuosittain oma suunnitelma. Liitteeseen kirjataan tarjolla olevat valinnaiset aineet:

- opintojen nimi
- laajuus
- tavoitteet
- sisällöt
- arviointi
- oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet
- vuosiluokat, joilla valinnaista ainetta tarjotaan.

Valinnaiset aineet arvioidaan hyväksytty/ hylätty.

VAL-tarjotin on koulun opetussuunnitelman liite numero 3.

Kuva: Unelmien koulu – 2A-luokka 2015-2016